

Hà Giang phát huy giá trị tài nguyên, bản sắc văn hóa - xây dựng làng văn hóa du lịch tiêu biểu trong phát triển nông thôn mới

(Vietnamarchi) - Hà Giang là một tỉnh biên giới miền núi Bắc, có Cao Nguyên đá Đồng Văn, với nhiều cảnh quan tự nhiên, tính nguyên sơ. Hơn thế Hà Giang còn là tỉnh có tới 19 dân tộc anh em cùng chung sống, giàu bản sắc, kiến trúc bản địa, phong tục tập quán, lễ hội được bảo tồn, lưu giữ một cách đậm nét của các bản làng đặc trưng khu vực miền núi. Từ mảnh đất khô cằn chỉ có núi đá, Hà Giang đã bắt tay vào công cuộc xây dựng phát triển du lịch từ rất sớm, cho nên đến nay tỉnh đã xây dựng được tuyến hệ thống du lịch từ tỉnh đến xã, liên kết tuyến, vùng, thậm chí thương hiệu “du lịch Hà Giang” còn vươn tầm quốc tế. Trong đó không thể không kể tới hệ thống du lịch làng - bản do chính nông thôn mới tạo dựng, khơi dậy được nhiều giá trị bản sắc, từ con người cho đến các giá trị về văn hóa truyền thống.

Từ khoảng những năm 2000, trên địa bàn Hà Giang bước đầu hình thành một số điểm du lịch cộng đồng. Trải qua nhiều giai đoạn thực hiện với các định hướng gắn kết theo các bộ tiêu chí khác nhau, các Làng văn hóa du lịch cộng đồng đã thu hút được lượng lớn du khách, góp phần đưa hình ảnh đẹp của du lịch Hà Giang vươn ra thế giới. Năm 2022, Chương trình phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025 được Chính phủ phê duyệt. Một trong các nhiệm vụ của chương trình là nâng cấp, đầu tư phát triển điểm du lịch nông thôn gắn với việc thực hiện các tiêu chí xây dựng nông thôn mới. Năm bắt được tinh thần Quyết định 922 của Chính phủ cùng với sự hướng dẫn chỉ đạo của Bộ Nông nghiệp phát triển nông thôn trong việc phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới. Để phát huy lợi thế của hệ thống làng du lịch, năm 2021, Sở Văn hóa thông tin và du lịch đã đề xuất để tỉnh Hà Giang ra Quyết định 1324 về việc ban hành Bộ tiêu chí “Làng văn hóa du lịch tiêu biểu gắn với Chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP)”. Quyết định đưa ra một số tiêu chí nền tảng để hướng dẫn chính quyền cơ sở và người dân thực hiện, xây dựng và phát triển du lịch. Đây cũng là hướng đi tích cực đúng đắn của Hà Giang, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Sản phẩm du lịch cộng đồng của tỉnh đang được thực hiện xây dựng theo mô hình Làng văn hóa du lịch tiêu biểu gắn với chương trình mỗi xã một sản phẩm OCOP. Đồng thời, từng bước nâng cao chất lượng tiến tới áp dụng phù hợp với tiêu chí trong xây dựng Làng văn hóa du lịch theo tiêu chuẩn ASEAN. Ngoài ra, một số nơi đầu tư theo hướng chất lượng cao hình thành hệ thống Bungalow, khu nghỉ dưỡng mini gắn với du lịch cộng đồng và mô hình thu hút đầu tư hình thành tổ hợp dịch vụ du lịch cộng đồng. Các Làng văn hóa du lịch cộng đồng đi

vào hoạt động, khai thác khá hiệu quả, thu hút đông đảo du khách, góp phần tăng cao thu nhập cho người dân, phát huy tốt giá trị tài nguyên du lịch, bản sắc văn hóa địa phương.

Bản Phùng (Hà Giang)

Từ những thuận lợi về tài nguyên du lịch, Hà Giang chú trọng du lịch nông thôn gắn với cộng đồng. Đến nay trên địa bàn tỉnh có 39 làng văn hóa du lịch cộng đồng, trong đó 16 làng đã được UBND tỉnh công nhận hoàn thành các tiêu chí xây dựng làng văn hóa du lịch tiêu biểu.

Trải qua nhiều giai đoạn, hiện nay sản phẩm du lịch cộng đồng đang được thực hiện xây dựng theo mô hình “Làng văn hóa du lịch tiêu biểu gắn với Chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP). Ngoài ra, du lịch nông thôn ở Hà Giang còn gắn với các làng nghề truyền thống như: HTX dệt lanh Lũng Tám, HTX thêu dệt vải thổ cẩm Lô Lô thôn Sảng Pả A, HTX đan quây tấu thôn Cá Chứa Đớ, xã Giàng Chu Phìn; Hợp tác xã may mặc trang phục dân tộc Dao xã Sủng Máng, làng nghề đúc lưỡi cày... ở một số địa phương trong tỉnh.

Thu nhập bình quân các hộ làm dịch vụ du lịch homestay tại các làng văn hóa du lịch trung bình đạt 50 đến 70 triệu đồng/năm, trong đó có những hộ đạt

doanh thu gần 200 triệu đồng/năm. Từ đó, góp phần nâng cao thu nhập cho người dân, giảm tỷ lệ hộ nghèo, cận nghèo tại các làng.

Nhằm tạo điều kiện phát triển các sản phẩm OCOP và làng nghề truyền thống, UBND tỉnh Hà Giang đã ban hành Quyết định số 2490/QĐ-UBND về “Phê duyệt Đề án phát triển các sản phẩm OCOP và sản phẩm làng nghề phục vụ du lịch, giai đoạn 2022 - 2026”. Bên cạnh đó, các huyện, thành phố trong tỉnh cũng luôn quan tâm đến công tác phát triển các sản phẩm OCOP và khôi phục lại các làng nghề và làng nghề truyền thống của địa phương. Vì vậy, các sản phẩm OCOP của địa phương và làng nghề truyền thống của đồng các dân tộc không ngừng được mở rộng và phát triển; từ đó đã tạo ra được nhiều sản phẩm đa dạng và phong phú để phục vụ cho khách du lịch trong nước và quốc tế trong các mùa lễ hội.

Bản Lô Lô Chải

Hà Giang xác định đẩy mạnh phát triển du lịch nông thôn gắn với phát huy tiềm năng, lợi thế về nông nghiệp, làng nghề, văn hóa và môi trường sinh thái của

các địa phương, nhằm nâng cao chất lượng đời sống vật chất, tinh thần của người dân nông thôn, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng tích hợp đa giá trị, bao trùm và phát triển bền vững.

Có rất nhiều làng văn hóa du lịch ở Hà Giang được du khách biết đến, điển hình như Làng Văn hóa du lịch cộng đồng thôn Khun, xã Bằng Lang (Quang Bình). Nằm giữa thung lũng thơ mộng có 178 hộ dân sinh sống trong những ngôi nhà sàn truyền thống của 4 dân tộc Tày, Nùng, Dao, La Chí. Mỗi dân tộc đều chứa đựng trong mình bản sắc văn hóa riêng biệt và độc đáo. Những năm gần đây, thôn Khun trở thành điểm đến mới của du khách. Trong thôn có các đội văn nghệ dân gian để biểu diễn phục vụ các đoàn khách du lịch bằng những làn điệu dân ca, dân vũ như: Hát cọi, hát Then, đàn Tính, múa bát, múa quạt. Thôn Khun là nơi còn lưu giữ được nhiều làng nghề truyền thống, nổi bật là nghề dệt thổ cẩm, chế tác đàn Tính và đàn lát. Từ khi có du lịch, sản phẩm của làng nghề được tiêu thụ mạnh hơn, đem lại nguồn thu cho bà con. Đó không chỉ là cách để người dân bảo tồn những di sản quý giá cho đời sau, mà còn là dịp để du khách tìm hiểu nét văn hóa, sự khéo léo, sáng tạo của những con người nơi đây.

Thôn Khun hiện có 4 hộ cải tạo nhà ở thành homestay. Anh Nguyễn Văn Hoàn cho biết: “Khi làm homestay tôi đã thiết kế thêm những cọn nước ở trước sân nhà. Xưa kia, cọn nước được coi là biểu tượng văn hóa của người Tày. Chính những chiếc cọn nước ngày đêm reo vui, công nước tưới tiêu cho đồng ruộng đã đem lại mùa vàng ấm no cho bản làng. Nhờ làm sống dậy bản sắc văn hóa dân tộc, homestay của gia đình tôi thường xuyên đón các đoàn du khách đến nghỉ dưỡng. Cùng với người dân địa phương, chúng tôi đang nỗ lực hoàn thành các tiêu chí để chính thức được công nhận là Làng Văn hóa du lịch cộng đồng”.

Khách du lịch trải nghiệm nghề đan lát truyền thống tại Làng Văn hóa du lịch cộng đồng thôn Khun, xã Bằng Lang (Quang Bình)

Hay như Làng Văn hóa du lịch cộng đồng thôn Tha, xã Phương Độ, cách thành phố Hà Giang không xa, thôn Tha hiện lên thanh bình giữa mùa lúa chín vàng; là nơi lưu giữ khá nguyên vẹn truyền thống văn hóa của đồng bào dân tộc Tày. Thôn Tha mang vẻ đẹp kiến trúc truyền thống thuần khiết bởi những nếp nhà sàn mộc mạc. Hơn 100 ngôi nhà sàn khung gỗ, mái lợp lá cọ đượm màu khói bếp, là điểm nổi bật về kiến trúc của bản làng và cũng là tiềm năng hấp dẫn của một không gian sống đậm chất dân gian, phong cảnh hữu tình. Dựa trên bối cảnh chính, Thôn Tha được chỉnh trang nâng cấp, đầu tư tôn tạo các công trình nhà ở cũng như cảnh quan và nay đã trở thành Làng Văn hóa du lịch, có nhà sinh hoạt cộng đồng và hệ thống hạ tầng đảm bảo cho các sinh hoạt của dân bản và đón khách. Thôn Tha là một trong những bằng chứng tốt về mô hình bảo tồn giá trị và đánh thức tiềm năng văn hó dân tộc trong phát triển du lịch nông thôn.

Ông Nguyễn Văn Cây, một trong những hộ làm homestay sớm nhất ở thôn Tha cho hay: “Trung bình mỗi tháng, homestay của gia đình tôi đón 60 - 70 lượt khách lưu trú. Du khách sau khi đến các điểm tham quan ở thôn Khuổi My,

Lùng Vài thường quay về tắm thác ở thôn Tha rồi nghỉ ngơi, ăn uống. Ẩm thực của đồng bào dân tộc Tày rất hấp dẫn, toàn những đặc sản do người dân làm ra. Du khách vừa thưởng thức những món ăn ngon, vừa ngắm cá Bống, hòa mình cùng nét đẹp văn hóa của dân tộc. Ngoài làm homestay, tôi đã đi học hỏi kinh nghiệm ở nhiều nơi để làm phòng nghỉ Bungalow bằng vật liệu tự nhiên là gỗ, tre, nứa, đơn giản, mộc mạc nhưng đầy đủ tiện nghi”.

Thôn Tha - Bản người Tày

Để phát triển bền vững du lịch cộng đồng, Hà Giang luôn ưu tiên các nguồn lực phát triển hạ tầng du lịch, bảo tồn phát huy giá trị di sản văn hóa, làm cơ sở xây dựng, củng cố, hình thành chuỗi liên kết, cung ứng dịch vụ, gắn kết chặt chẽ giữa phát triển du lịch với xây dựng hệ thống sản phẩm du lịch nông nghiệp chất lượng cao. Cùng với đó, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá, đưa du lịch trở thành mục tiêu trong xây dựng, triển khai các chương trình dự án phát triển KT - XH vùng nông thôn, nhất là những vùng có tiềm năng. Đồng thời, tỉnh cũng đang tập trung nghiên cứu xây dựng cơ chế chính sách có tính khả thi, ổn định, đáp ứng với thực tiễn tình hình mới trong phát triển du lịch nông thôn

cũng như tăng cường các các giải pháp hỗ trợ đầu ra cho sản phẩm hàng hóa phục vụ du lịch.

**TRANG THÔNG TIN CÓ SỰ PHỐI HỢP
CỦA VĂN PHÒNG ĐIỀU PHỐI
NÔNG THÔN MỚI TRUNG ƯƠNG**
